

Frailty in de ouderenpsychiatrie

Rob Giel Onderzoekscentrum (RGOc)

11 december 2012

Matheus Arts, ouderenpsychiater GGZ Friesland

Conceptualisatie van frailty

Frailty is een conditie waarin de **reserve capaciteit** van verschillende **fysiologische systemen** is afgenomen tot een **kritisch minimum**, waardoor **kleine verstoringen** **ernstige gezondheidsproblemen** kunnen uitlokken

FRAILITY

Multimorbiditeit

Beperkingen

Hoe operationaliseren we frailty in de praktijk

Hoe operationaliseren we frailty in de praktijk

Hoe operationaliseren we frailty in de praktijk

Hoe operationaliseren we frailty in de praktijk

Hoe operationaliseren we frailty in de praktijk

- Spijkracht _____ →
- Mobiliteit _____ →
- Balans _____ →
- Loopsnelheid _____ →
- Uithoudingsvermogen _____ →
- Voedingsstatus _____ →
- Cognitie _____ →
- Angst _____ →
- Eenzaamheid _____ →
- Sociale steun _____ →
- Medische consumptie _____ →

Hoe operationaliseren we frailty in de praktijk

- Spijkracht _____ →
- Mobiliteit _____ →
- Balans _____ →
- Loopsnelheid _____ →
- Uithoudingsvermogen _____ →
- Voedingsstatus _____ →
- Cognitie _____ →
- Angst _____ →
- Eenzaamheid _____ →
- Sociale steun _____ →
- Medische consumptie _____ →

Hoe operationaliseren we frailty in de praktijk

- Spijkracht _____ →
- Mobiliteit _____ →
- Balans _____ →
- Loopsnelheid _____ →
- Uithoudingsvermogen _____ →
- Voedingsstatus _____ →
- Cognitie _____ →
- Angst _____ →
- Eenzaamheid _____ →
- Sociale steun _____ →
- Medische consumptie _____ →

Dichotomie operationalisatie frailty

<p>Fysieke fenotype</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fundamenteel onderzoek - Aanvankelijk veel gehanteerd - Criteria volgens Linda Fried 	<p>Brede fenotype</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klinische praktijk - In toenemende mate gehanteerd - Verschillende operationalisaties
---	--

Prevalence of frailty: Meta-analysis¹

21 studies, 65 100 ouderen:

Gemiddelde prevalentie:	10.7 % [95% CI: 10.4 – 10.9]
- Fysieke frailty	9.8 % [95% CI: 9.5 – 10.1]
- Brede fenotype	13.3 % [95% CI: 12.9 – 13.8]

¹ Collard, Boter, Schoevers, Oude Voshaar, JAGS 2012

En... depressie voorspelt ook het optreden van...

Empirical studies frailty – psychopathologie (n=4)¹

Vier cross-sectionele studies vonden verband met depressie:

- Fried criteria (Fried et al, 2001)
- Index volgens Minitski e.a. (2004)
- Frailty index volgens Jones e.a. (Andrew & Rockwood, 2007)
- Frailty maat niet gerapporteerd (Hackstaff et al, 2009)

Eén longitudinale studie (Andrew & Rockwood, 2007):

- OR frailty index voor optreden psychopathologie = 1.23 [95% CI: 1.19 – 1.26]

¹ Collard & Oude Voshaar, Tijdschr Psychiatrie, in press.

NESDO: Frailty versus depressie

Wat is de prevalentie van frailty onder depressieve ouderen?

Hypothese:

Hogere prevalentie onder depressieve ouderen vergeleken met niet-depressieve ouderen

Wordt dit verklaard door overlap in definities?

Wat is de rol van inflammatie in de relatie tussen frailty en depressie?

Definities frailty & depression in NESDO

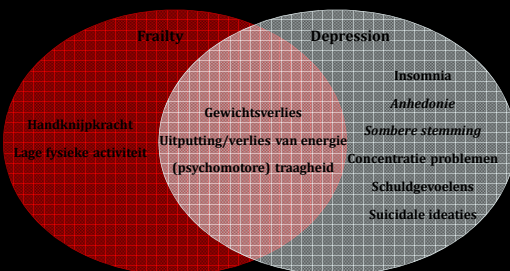
Fysieke frailty volgens Fried criteria (3 van de 5)¹:

- Gewichtsverlies
- Handknijpkracht
- Loopsnelheid
- Uitputting
- Lage fysieke activiteit

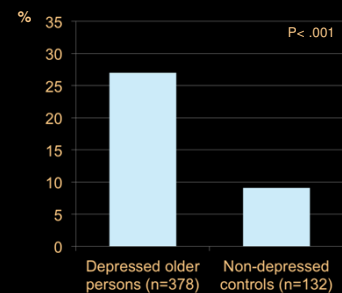
Depressie volgens de DSM-IV

¹ Fried et al, J Gerontol A Biol Sci Med Sci 2001

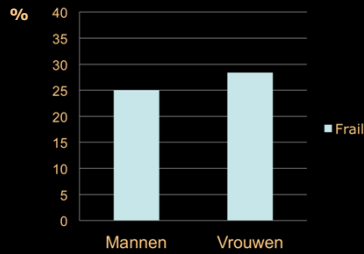
Overlap in syndromale definities

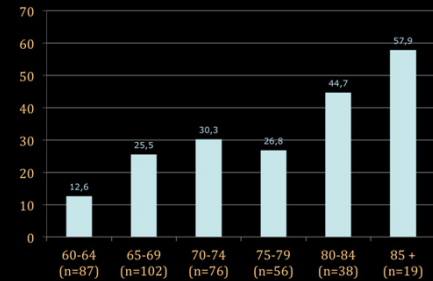
NESDO: Prevalentie fysieke kwetsbaarheid

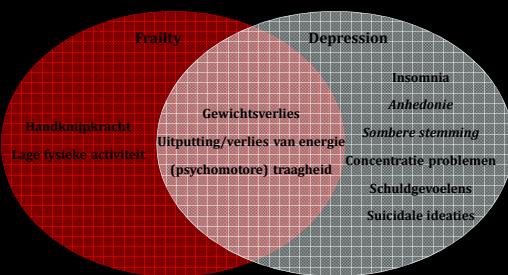
Prevalentie van frailty in depressie bij geslacht

Prevalence of frailty in depression by age

Overlap in syndromale definities

NESDO: Ontreveling frailty

Niet-overlappende proxies (benaderingen) voor FRAILITY:

- Handknijpkracht
- Loopsnelheid

Niet-overlappende definities van DEPRESSIE:

- Inventory of Depressive Symptoms (IDS)
- IDS somscore zonder items die overlappen met frailty
- Subschaal scores van de IDS¹:
  - Stemmings/cognitie subschaal
  - Angst/arousal subschaal

NESDO: Ontreveling frailty en depressie

IDS scores	Fried criteria OR (95% CI)	Handknijpkracht OR (95% CI)	Loopsnelheid OR (95% CI)
Somscore	1,07 (1,05 - 1,10)	1,04 (1,01 - 1,07)	1,07 (1,05 - 1,10)
Somscore zonder frailty overlappende items	1,08 (1,05 - 1,11)	1,03 (1,01 - 1,06)	1,05 (1,02 - 1,08)
Stemming/cognitie subschaal	1,13 (1,08 - 1,19)	1,05 (1,01 - 1,10)	1,08 (1,05 - 1,13)
Angst/arousal subschaal	1,21 (1,13 - 1,29)	1,07 (1,00 - 1,13)	1,14 (1,06 - 1,21)

Conclusies

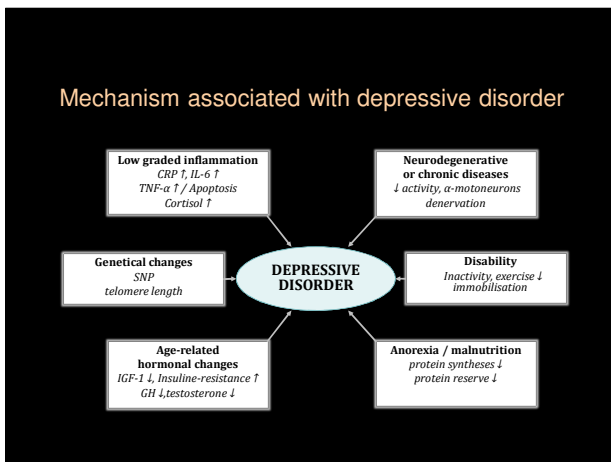
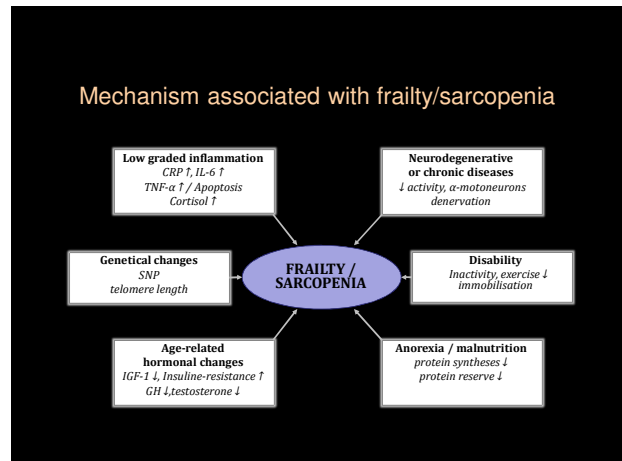
Ruim een kwart van de depressieve ouderen is fysiek kwetsbaar

Depressieve ouderen met frailty:

- hebben meer lichamelijke ziektes
  - zijn ernstiger depressief
- vergeleken met niet-kwetsbare depressieve ouderen

Het is onwaarschijnlijk dat overlap in beide definities deze bevindingen verklaren

Promotie-onderzoek:
 Onderliggende mechanismen bij frailty en depressie:
 Gedeelde of unieke pathofysiologie?

Toekomstig onderzoek

- Frailty geassocieerd met inflammatie (n=510):

	CRP	IL-6
-Fried Frailty Index	$\beta = .11^*$	$\beta = .06$
-Hand Grip Strength	$\beta = -.21^{**}$	$\beta = -.23^{**}$
-Walking Speed	$\beta = .07$	$\beta = .05$
- Geen interactie met aanwezigheid depressieve stoornis

